

Anförande i
Sandviken och Gävle
1974-05-01

Den första maj är arbetarrörelsens högtidsdag.

Vi ger uttryck för vår vilja till solidaritet inom vårt eget land och ut över gränserna.

Kraven på solidaritet är större än någonsin.

Ty runt om i världen ser vi hur folken kämpar för rätten till sitt eget land.

Historien visar att den rätten alltid vunnits i en envis, tålmodig kamp mot utländska härskare och inhemska förtryckare.

Vi kan följa den kampen i dagens Portugal. En otidsenlig diktatur i upplösning. Ett förtryckt folk i frigörelse. En dödsdömd kolonialism i omvälvning.

Det är ännu för tidigt att bedöma utvecklingen i Portugal.

Men ett vet vi och det är någonting oerhört viktigt: detta land har i nära ett halvsekel levat under förtryck och diktatur. Det portugisiska folket har fått uppleva ofrihet, censur

och påtvingad massutvandring. Men likväl har kraven på rättvisa och demokrati aldrig kunnat utsläckas. Människorna gick ut och jublade på Lissabons gator. Hos dem hade ändå inte hoppet kunnat släckas. Drömmen om frihet hade levt kvar hos människorna. Däri ligger en viktig lärdom för dem som stundom tvivlar på demokratin, däri ligger hoppet för dem som ännu kämpar för sin frihet.

Vi önskar att det portugisiska folket skall få sin frihet. Vi ser fram emot att Portugal på nytt skall kunna välkomnas i det europeiska samarbetet som en fri och demokratisk stat.

Diktaturen hängde samman med förtrycket i Portugals kolonier i Afrika. Kolonialism och förtryck närde illusionerna om stormaktsställning och fåtalets oinskränkta makt. 10 000-tals afrikaner och portugiser har dödats i kolonialkrigen. Miljoner har fått utstå förödmjukande ockupation och utsugning.

Sverige och svensk arbetarrörelse har gett sitt stöd åt befrielsekampen i Afrika, liksom vi stött den demokratiska oppositionen i Portugal. Vi har gjort det därför att vi vill hävda människornas rätt till sitt eget land. I år har

vi kraftigt ökat biståndet till Angola, Mozambique och den nya statsbildningen i Guinea-Bissau.

Går utvecklingen i Portugal mot en demokratisering, då ökar möjligheterna för att afrikaner och portugiser i samverkan skall kunna kasta av sig det koloniala oket. Den som ej vill förtrycka sitt eget folk, kan inte hävda ett herravälde över andra nationer.

I Portugal har tänts en hoppets stråle. I Chile sänker sig barbariets mörker över landet. Stöveltramp, bokbål, ständrätter, koncentrationsläger och fascistiska generaler har ersatt en demokratisk regering. En folkvald president - Salvador Allende - gav sitt liv till försvar för den chilenska författningen och för sin förpliktelse att omdana ett orättfärdigt system.

Det chilenska folket ville hävda rätten till sitt eget land. Det utsätts i dag för terror och förtryck. Om detta kan de många chilenska kamrater, som i dag deltar i våra 1 maj-möten över hela landet, vittna. Deras närvaro vittnar också om att kampen mot våldet och förtrycket går vidare.

Det chilenska folket behöver vårt stöd, nu mer

än någonsin. De politiska fångarna och flyktingarna måste bistås. De krafter som vill återupprätta demokratin i Chile behöver stöd.

Arbetarrörelsens Chile-insamling närmar sig två miljoner kronor. Det är en oerhört fin uppslutning. Den för vi i dag vidare.

Nyligen besöktes Sverige av Nordvietnams premiärminister Pham Van Dong. Han representerar ett folk som i årtusenden kämpat för sitt nationella oberoende. Det har nu i trettio år oavbrutet befunnit sig i krig mot främmande inkräktare.

Pham Van Dong var med redan vid förhandlingarna 1946 i Paris med fransmännen. Där sveks löftena om nationellt oberoende.

Han ledde den vietnamesiska delegationen vid förhandlingarna i Genève 1954. Där sveks än en gång löftet om nationellt oberoende.

Han har upplevt krigets alla ohyggligheter under 60-talet: bombningarna, förstörelsen, folkets lidanden. Hans regering slöt Parisavtalet 1973. Och nu upplever han hur Thieu-regimen i syd sviker avtalet.

Men trots alla lidanden och besvikelser
han på en punkt helt entydig: det vietnamesiska
folket kommer aldrig uppge rätten till sitt
 eget land. Och de vill nyttja den rätter
 att bygga sitt land i fred.

Villkoren växlar från kontinent till kontinent.
Men överallt möter vi samma grundtema: folken
 vill hävda rätten till sitt eget land, vill
 bygga det i fred och frihet. Med denna strävan
 måste vi uttrycka vår solidaritet.

Och vi skall veta: det vi gör och säger är
 aldrig betydelselöst eller meningslöst. Den
 internationella opinionen är alltid en plåga
 för förtryckarna. Den innebär alltid en strimma
 av hopp för de förföljda.

Ofta är det de små nationerna som utsätts för förtryck från främmande härskare.

I supermakternas värld har små nationer över huvud ett utsatt läge.

De måste värna sin självständighet, sin rätt att forma sin egen framtid.

När vi stöder de små folkens kamp mot förtryck och mot främmande härskare, så gör vi det också i eget intresse.

Sveriges neutralitetspolitik syftar till att värna vårt oberoende, att värna rätten till vårt eget land. För att lyckas med den uppgiften krävs en fast utrikespolitisk kurs och ett bra försvar. Men det räcker inte. Viktigast av allt är människornas upplevelse av det egna samhället och den egna tillvaron.

Häromveckan publicerades en undersökning om den svenska försvarsviljan. Skall man betala dryga skattepengar till försvaret, måste det svenska samhället vara värt att försvara. Därför är det naturligt att man frågade folk om

de tyckte att Sverige var ett bra land att leva i.

Det tyckte de. 45 procent tyckte att det var ett mycket bra land att leva i, lika många att det var ganska bra, sammanlagt 90 procent alltså. En procent (inklusive möjligen herr Bohman) tyckte att det var ett dåligt land att leva i.

Det här bör vara en tankeställare för dem som under fjolårets valkampanj drev en intensiv svartmålning av Sverige. Det var i högerkrafternas propaganda ingen gräns för den uselhet som präglade det svenska samhället under socialdemokratiskt styre. Jag sa då, att mänskorna inte känner igen sig och sitt samhälle i högerpropagandan. Det är inte de vanliga löntagarnas och pensionärernas Sverige som herr Bohman talade om.

Undersökningen ger ytterligare en tankeställare, som på sitt sätt är ännu viktigare. Det visar sig att de grupper som har den högsta uppskattningen av Sverige som ett land att leva i är arbetare och vanliga löntagare, folk med kortare utbildning och förhållandevis lägre inkomster. Kommer man högre upp i inkomstskalan och utbildningsskalan och i den sociala ställningen, då

sjunker uppskattningen av Sverige även om de allra flesta även i dessa skikt ser rätt positivt på vårt land.

Detta är egentligen ganska märkvärdigt.

De som går i ett hårt och slitsamt arbete i produktionen, som inte fått chansen till en lång utbildning, som har förhållandevis lägre inkomster, som sett och ser så mycket mer av orättvisor, borde rent objektivt sett ha större anledning till missnöje.

Så är det alltså inte. Det torde internationellt sett vara rätt unikt att det är i de breda löntagargrupperna som man känner den starkaste samhörigheten med samhället.

Vad kan orsaken vara? Svaret tror jag ligger i jämlikhetspolitiken, fackligt och politiskt. De stora löntagargrupperna vet att den svenska samhällsutvecklingen har betytt en gradvis förbättring när det gäller reallön, sysselsättning, social trygghet, ställning i företagen och i det ekonomiska livet i stort. De vet att vi undan för undan minskat de sociala klyftorna. Ser de sig om i världen så vet de, att det är få länder där löntagarna kunnat skapa sig en sådan ställning, kunnat vara med och till den grad påverka utvecklingen. De har förhoppningar och förvänt-

ningar att denna utveckling till förbättring för löntagarna skall kunna fortsätta. Och då blir samhället värt att leva i och bra att leva i, även om man i den dagliga tillvaron möter många berättigade anledningar till missnöje.

Egentligen är det ett avgörande uttryck för ett samhälles friskhet om det är bland löntagarna, bland de sämre ställda, som man finner det största förtroendet för samhällsutvecklingen. Ty det betyder att vi kommit en bit på väg när det gäller att få bort orättvisor och avskaffa sociala klyftor och att det finns förhoppningar om att kunna gå vidare på den vägen.

När jag tillträdde som partiordförande citerade jag den engelske socialisten Tawney, som en gång sa: "Det som betyder något för ett samhälles friskhet är det mål, som dess ansikte är vänt mot", och jag tillade: "Den svenska socialdemokratins ansikte skall vara vänt mot en framtid, präglad av jämlikhet och fri gemenskap mellan människor".

Våra motståndare säger alltid, att vi den första maj egentligen demonstrerar mot oss själva. De har missuppfattat situationen. Det är också stolthetens och självförtroendets röda fanor som vajar den första maj. Den svenska

arbetarrörelsen vet, att den åt de svenska löntagarna vunnit rätten till sitt eget land i ett segt och tålmodigt vardagsarbete. Inte så att arbetarna skulle ha vunnit hela makten i samhället. Den ekonomiska makten ligger ännu till betydande del hos andra grupper. Men det har skett en förändring, och den kan vi utan att förfalla till övermod redovisa med stolthet.

Det vore emellertid ett katastrofalt fel om man därav drog slutsatsen att allting är bra, föga behöver göras, det gäller bara att värna det bestående. Ty skälet till att människor tycker att Sverige är ett hyggligt land att leva i är ju, att vi har haft kraften att förändra samhället och ständigt förnya oss, fackligt och politiskt. Stillastående innebär i själva verket att beträda vägen tillbaka. Ständig förnyelse är förutsättningen för att kunna gå vidare.

Just nu står vi mitt uppe i en omfattande förnyelse av det svenska samhället.

Så här skrev Metallarbetaren för några veckor sedan: "Aldrig tidigare i svensk historia förbereddes och började genomföras så många åtgärder för att tillförsäkra den enskilde ett

ökat inflytande, ett tryggare liv och en säkrare arbetsmiljö" som nu under 70-talet.

Men det har inte vuxit fram av sig självt. Det är resultatet av en målmedveten och handlingskraftig arbetarrörelses insatser. Det är en följd av debatt och diskussioner, av program och konkreta reformer, som arbetats fram av alla de människor som bygger upp arbetarrörelsen fackligt och politiskt. Det är förverkligandet av de krav vi tillsammans sluter upp kring på första maj.

Så var det med näringspolitiken.

Bakgrunden var en allt snabbare strukturomdaning. Den hotade enskilda och grupper, liksom hela branscher och bygder. Klyftor och orättvisor skulle fördjupas, därför att allt fler slogs ut från produktionslivet. Den tekniska utvecklingen riskerade att omintetgöra den fulla sysselsättningen och en social utjämning.

Till grund för näringspolitiken ligger insikten att marknadskrafterna slår blint och hänsynslöst mot enskilda människor. Samhället måste gå in för att skydda människorna, ta ett ökat ansvar för arbetsplatsernas fördelning i landet, för att skapa nya jobb.

Näringspolitiken byggdes upp på många olika vägar.

Lokaliseringspolitiken har hittills gett över 25 000 arbetstillfällen.

Industridepartementet och industriverket har skapats för att leda och samordna.

De statliga företagen samordnades i Statsföretag, och kraftiga investeringar i statliga företag genomfördes planmässigt.

Investeringsbanken tillkom och har nu nått upp i $3\frac{1}{2}$ miljard i utlåning till industriinvesteringar.

Särskilda branschprogram har utarbetats för varvsindustrin, textilindustrin och andra branscher.

En fjärde AP-fond har inrättats för att gå in med riskvilligt kapital i företagen med hjälp av löntagarnas pengar i AP-fonderna.

Vi har lagt fram förslaget om Stålverk 80 i Luleå, som kan ge tusentals människor sysselsättning.

Uppbyggnaden av näringspolitiken har självfallet inte varit utan problem. Problem hade vi fått under alla förhållanden. Nu sammanföll uppbyggnadsåren med en hård och ihållande lågkonjunktur.

De borgerliga utnyttjade detta för att motarbeta och misskreditera näringspolitiken i allmänhet och de statliga företagen i synnerhet. Från investeringsbanken till den fjärde AP-fonden går en kedja av borgerligt motstånd mot arbetarrörelsens näringspolitik.

Men vi vek inte undan. Vi höll fast vid vår övertygelse och vid våra program. Därför har vi en rad viktiga näringspolitiska instrument i samhällets händer. Det ger samhället och löntagarna ett förstärkt inflytande över ekonomin och sysselsättningen. Det ger ökade möjligheter att forma framtiden.

Nu redovisar Statsföretag betydande resultatförbättringar och en väsentlig ökning av antalet anställda. Medan näringslivet i övrigt höll igen under lågkonjunkturen, satsade Statsföretag kraftigt på investeringar för framtiden. Det var bra då. Det är ännu bättre i dag, när vi skördar frukterna.

Nu hörs föga av kritiken. Nu accepterar man i stillhet både Investeringsbanken och Stålverk 80 och Statsföretag. Medan våra motståndare satsade på stundens missnöje, har socialdemokratin och fackföreningsrörelsen skjutit fram positionerna. Det visar att det är nödvändigt att ha

ett genomtänkt politiskt program och att hålla fast vid det.

AP-fonderna har en viktig roll i näringspolitiken. Dels på så sätt att det samlade sparande som finns i fonderna lägger en stabil grund för hela vårt samhällsbyggande. Dels på så sätt att vi genom fjolårets beslut om den fjärde AP-fonden har möjlighet att använda detta sparande om vi vill föra in friskt, riskbärande kapital i näringslivet.

Vi försvarar den nya AP-fonden därför att den behövs av näringspolitiska skäl för att skapa nya jobb. Men vi försvarar den också därför att löntagarnas pengar till industrins utbyggnad ökar löntagarnas inflytande i ekonomin. Jag har alltid sagt till våra motståndare: Se positivt på denna löntagarnas vilja att ta ett ökat ansvar för vår industriella utbyggnad. Släpp surmulenheten och låsningen till föråldrade tänkesätt. Se i stället till de möjligheter till konstruktiv medverkan från löntagarnas sida som detta kan innebära.

För oss är nya jobb och stärkt löntagarinflytande huvudlinjer för politiken. I denna strävan är den fjärde AP-fonden ett viktigt och naturligt led. Men då kan vi heller inte acceptera några

procentbegränsningar i fondens möjligheter att gå in i företagen.

Häromkvällen blev det en uppgörelse med centern i denna fråga. Det skedde helt utan vändor från vår sida. Vi uppnådde nämligen det som för arbetarrörelsen var viktigt: fonden kan ogravverat arbeta vidare och göra de satsningar som fordras för att skapa nya jobb. Vi gick med på att riksdagen får en mer preciserad roll i sammanhanget, och det var det inte svårt att acceptera för den som bekänner sig till folksuveränitetens princip. Men vi har inte vikit en millimeter från det som vi anser centralt.

Om man anser det viktigt att folkets valda representanter har god insyn i stora ansamlingar av kapital så måste detta vara en allmängiltig princip. I detta fall gällde det löntagarnas pengar i AP-fonderna. Då bör det ju också gälla ansamlingen av kapital som ligger på andra händer. Det är värdefullt att det är på borgerligt initiativ som vi fått denna viktiga princip fastslagen. Det skall vi komma ihåg.

Vi håller fast vid näringspolitiken. Det gör vi också när det gäller kravet på en förnyelse av arbetslivet.

Så här resonerade vi:

Vi måste slå vakt om det praktiska yrkesarbetets värde och värdighet i det svenska samhället. Det är nödvändigt om vi skall slå vakt om och utveckla vår styrka som industrination. Det är nödvändigt om vi vill slå vakt om löntagarnas rätt.

Det räcker inte med vackra ord. Ty ute i produktionen möter alltför många människor otrygghet, risk för hälsan, orättvisor mellan olika kategorier, brist på inflytande och insyn. I det moderna industrisamhället - har någon sagt - "håller en hunger sig envist kvar, en hunger efter värdighet i människornas arbete". Detta kartlades i undersökning efter undersökning, som fackförbunden genomförde. Detta växte fram i krav direkt ute från arbetsplatserna.

Därför har vi förstärkt skyddsombudens ställning.

Därför har vi genomfört styrelserepresentation för de anställda.

Därför har vi genomdrivit en lag om anställningstrygghet.

Därför vill vi avskaffa paragraf 32.

Därför vill vi genomföra rätt till ledighet för studier.

Därför vill vi genomföra en ny lag om arbetsmiljö.

Den bärande tanken i reformarbetet är att bygga löntagarnas inflytande över produktionen så att de kan hävda sina intressen. Den förskjutning av makt mellan kapital och arbete, som vi vill genomföra, kan löntagarna endast förverkliga genom starka fackliga organisationer på arbetsplatserna.

Därför vill vi nu lagfästa de fackliga förtroendemännens ställning på arbetsplatsen. De skall inte behöva riskera uppsägning därför att de är effektiva i att företräda sina kamraters intressen. De skall ha rätt att på betald arbetstid utföra sina fackliga uppdrag; förhandlingar men också t ex studier som berör arbetsmiljö och rationaliseringar.

Allt detta uttrycker en ny syn på människornas roll i produktionen. De skall inte bara mot lön erbjuda sin förmåga till produktivt arbete, medan kapitalägarna oinskränkt bestämmer resten. De skall också i sin egenskap av löntagare ha rätt till inflytande över sina arbetsförhållanden och företagens utveckling. De skall i sitt arbete kunna ställa krav på en god arbetsmiljö,

en fungerande arbetsgemenskap och meningsfyllda arbetsuppgifter. Detta är den stora demokratiseringen och decentraliseringen av det svenska samhället.

Kravet på förnyelse gäller i hög grad kvinnornas ställning i samhället. Kvinnoförbundets kongress och därefter partikongressen lade fast program för jämställdhet mellan män och kvinnor.

Denna jämställdhet måste grundläggas i arbetslivet. Kvinnornas lika rätt till arbete måste hävdas. Det ställer sysselsättningen i förgrunden.

Vi har nått betydande resultat. På fyra år har antalet kvinnor i sysselsättning ökat med 120 000. Det har vi nått genom medvetna insatser. Den solidariska lönepolitiken har betytt mycket för kvinnorna, eftersom de haft de sämsta lönerna. Särbeskattningen var en viktig rättvisereform. Generella satsningar har gjorts inom arbetsmarknadspolitik till stöd för kvinnorna. De har i all högre grad börjat dyka upp i arbeten, som tidigare ansågs omöjliga för kvinnor, och de har klarat sig bra.

Genom denna utveckling får också barnomsorgen

och service- och gemenskapsanordningar i bostadsområdena en ökad betydelse.

Det är det socialdemokratiska kvinnoförbundet som först tagit upp debatten om sex timmars arbetsdag som ett mål för arbetstiden, även om det kommer att ta tid innan det kan genomföras. Tanken har fått stöd både av partiet och av de stora löntagarorganisationerna. Det är viktigt för kvinnans ställning. Men det gäller över huvud vår strävan att skapa ett bättre och mänskligare samhälle med mer av plats och tid för omsorg om barnen, för mänsklig kontakt och gemenskap, för delaktighet och aktivitet i de gemensamma frågorna.

Vi måste driva förnyelsen också när det gäller sysselsättningspolitiken. Det har alltid varit arbetarrörelsens viktigaste fråga, och det förblir vår viktigaste fråga.

För ett år sedan hade vi en högre sysselsättning än något annat jämförbart land. Men vi hade också en högre arbetslöshet än vi var beredda att acceptera. Ni minns hur de borgerliga politikerna, den borgerliga pressen och arbetsgivarorganisationerna hamrade sin propaganda: arbetslösheten är regeringens fel, socialdemokraterna står med armarna i kors, det behövs en ny regering.

I mars 1974 hade 80 000 fler människor arbete än vid samma tid i fjol. Det är bättre med 80 000 nya jobb i handen än 100 000 på centerens valaffischer.

Vi har 13 000 färre anmälda arbetslösa än vid samma tid i fjol. Bland de försäkrade har vi med undantag för 1964-1965 inte på 18 år haft så låg arbetslöshet som nu.

Antalet lediga platser är fler än under 60-talets bästa år. 21 000 fler än för ett år sedan. Ökningen från mars i år är den högsta som någonsin noterats (+ 16 000).

Ändå finns det alltför många människor som inte kan få ett arbete.

Alldeles inför valet skickade Arbetsgivareföreningen ut en broschyr i stor upplaga, där de som hade skyddad sysselsättning eller gick i arbetsmarknadsutbildning kallades för egentligen arbetslösa. De gick där som ett resultat av regeringens misslyckade ekonomiska politik. Det var bara därför de inte fick jobb.

Nu tycker jag att Arbetsgivareföreningen borde skicka ut en ny broschyr till alla de företag, som ropar efter folk: Anställ nu de människor i skyddad sysselsättning och beredskapsarbeten, som har svårt att få jobb på den öppna marknaden

och som kallades för egentligen arbetslösa. Anställ de äldre, de handikappade, ungdomarna som lämnar skolan, kvinnorna som kommer ut på arbetsmarknaden.

Det kan inte alltid vara så, att det skall vara människorna som måste anpassa sig. Företagen måste också anpassa sig till människorna, inte till någon idealbild utan till de människor, som faktiskt lever och verkar i vårt samhälle.

Men arbetarrörelsens mål är arbete för alla. Att nå det målet kommer att kräva stora ansträngningar. Ty vår ekonomi är känslig för den internationella konjunkturons svängningar, omvandlingen av vårt näringsliv går fort, allt fler människor går ut på arbetsmarknaden och kräver eget arbete och egna inkomster.

Det innebär allt större krav på samhällets ansvar. Därför har vi följt upp metallarbetarnas krav på en vidgad sysselsättningsplanering, bl a genom att tillsätta den stora sysselsättningsutredningen.

Tage Erlander har nyligen sagt: "Tro inte, att inte planhushållningen kommer. Frågan är om det skall vara de multinationella företagens

planhushållning eller din och min, vår, planhushållning. Det är vi som skall bestämma".

Det är i all enkelhet bakgrunden till den arbetarrörelsens sysselsättningsplan, som fackföreningsrörelse och parti gemensamt håller på att utarbeta.

Just nu upplever vi hur i grunden stark den svenska ekonomin är.

I år har viktiga sociala reformer genomförts i praktiken. Tandvårdsförsäkringen, föräldraförsäkringen. Sänkta priser på viktiga baslivsmedel. Förbättrad sjuk- och arbetslöshetsförsäkring. En förbättrad skatteutjämning mellan kommunerna. En förstärkt regionalpolitik. Barnbidrag, bostadstillägg och pensioner har höjts.

Samtidigt får de många människornas möjligheter att kraftigt öka konsumtionen och sparandet.

Industrins investeringar ökar. Det innebär en satsning på framtiden. Sverige skall också i framtiden ligga långt framme bland industriationerna.

Vi kan i år räkna med en god ökning av produktion och export.

Den ekonomiska verkligheten talar ett språk. Det är inte samma språk som vi är vana vid att höra från våra motståndare.

Vi har fått höra att företagens läge är utomordentligt svårt, att arbetsgivaravgiften är ett hot mot sysselsättningen, att vi söker konfrontation med företagen.

Men nu visar det sig att de svenska företagen har stärkt sin konkurrenskraft - trots att vi genom höjda arbetsgivaravgifter har kunnat sänka skatten för löntagarna.

Nu visar det sig att företagens vinster ökar mycket kraftigt - trots alla domedagsprofetior.

De stora löntagarorganisationerna har börjat undra om vi inte behandlar företagen för snällt i vårt land. Vad skulle dessa organisationer ha sagt, om vi fått en borgerlig politik i vårt land? I valrörelsen fick vi ju höra, att allt ont kan skyllas på att näringslivet får en styvmoderlig behandling av socialdemokratin och att allt gott kan åstadkommas genom stora, generella skattesänkningar och avgiftssänkningar för före-

tagen. Dess bättre lyckades vi avstyra en sådan borgerlig politik.

I dag är problemet hur löntagarna skall kunna få en rimlig andel av de vinster, som företagen just nu gör. Man kan tänka sig att en del av dessa vinster avsätts för förbättringar av arbetsmiljön, både när det gäller säkerhetsanordningar, buller, sanitära anordningar och sociala insatser, som kan förbättra trivseln och gemenskapen på arbetsplatsen.

Man kan också tänka sig att löntagarna får ett bestämmande inflytande när det gäller hur dessa arbetsmiljöpengar skall användas.

Det är ju de anställda som arbetar ihop de höga vinsterna. Då måste de anställda också få del av dem och inte bara kapitalägarna.

Regeringens förslag i detta ämne presenteras den 3 maj.

Vi har en stark ekonomi. Den skall vi vara aktsam om.

Det har varit arbetarrörelsens styrka att vi genomdrivit stora reformer i det här landet, men hela tiden med omsorg om vår ekonomiska

snabbt reformerna.

Nu är alla politiska partier i stort sett överens om att kräva stora reformer, som väger tungt i statskassan.

En direkt skattesänkning för inkomstagarna.

En sänkt pensionsålder till 65 år.

En förbättrad bostadspolitik.

Ett fortsatt prisstopp på livsmedel.

En bättre arbetslöshetsförsäkring.

Ett vidgat stöd till kommunerna.

Fler jobb genom regionalpolitik och flera tjänster inom stat och kommun.

En kraftigt höjd u-hjälp.

Allt detta är goda och eftersträvansvärda ting. Dem vill vi också gärna genomföra.

Men en sak vet vi. Räkningen måste betalas.

Vi kan inte trolla. Vi vill inte pumpa ut in-

flationspengar i ekonomin i ett läge, då vi upplever en svår internationell prisstegringsvåg, som vi har svårt att skydda oss emot. Vi vill inte slå sönder vår utrikesbalans i ett oroligt internationellt läge, där vi också måste betala 4-5 miljarder kronor mer för den olja vi importerar.

Regeringen har för avsikt att under maj månad ta upp överläggningar med arbetsmarknadens parter och med de politiska partierna om dessa ting.

Och jag har i varje anförande denna vår sagt ungefär följande: Vi tänker inte administrera en ekonomi som undergrävs genom väldiga överbud.

Vi vill genomföra viktiga, utgiftskrävande reformer. Då måste man också skaffa ekonomisk täckning för dessa reformer. Till någonting annat vill inte vi medverka.

I så fall är det bättre, mötesdeltagare, att vädja till folket i ett allmänt val.

Vi kommer inte att gå till dessa överläggningar med några förutfattade meningar. Svensk arbetarrörelse har aldrig varit ängslig för förnuftiga uppgörelser, när dessa varit möjliga att nå.

Vi har alltid ansett det klokt att förankra reformarbetet i breda majoriteter i Sveriges riksdag.

I dag vet vi inte om detta är möjligt att uppnå. Därför är det för säkerhetens och alla eventualiteters skull klokt att upprätthålla en god politisk beredskap. Och jag är efter denna vår helt övertygad om att om det framstår som ofrånkomligt är den samlade arbetarrörelsen beredd att gå ut i kamp och vädja om medborgarnas förtroende i ett allmänt val till Sveriges riksdag.